

ZPRAVODAJ VELKÉ NĚMČICE

ČÍSLO 4 / Ročník XXXVIII / Duben 2014

VELIKONOCE

R. Rezlová

Motto:

*Ó noci osvobozená od tmy
Ó noci naplněná světlem*

Pokud neprožíváme Velikonoce jako „svátky jara“, jsou Velikonoce největší křesťanské svátky v roce, které předčí svým významem i všem milé Vánoce. Prolíná se zde Starý a Nový zákon, jak ostatně slyšíme již v samém názvu VELIKONOCE – VELIKÁ NOC, kdy byl Izrael vyveden z otroctví Egypta suchou nohou přes Rudé moře. Velikou nocí novozákonní, je pak Ježíšovo slavné Zmrtvýchvstání. Tomuto předchází tzv. „Svatý týden“, jehož prvním dnem je Květná neděle, kterou vstupujeme do posledního týdne doby postní. Nejpamátelnějšími dny týdne: Zelený čtvrtek, Velký pátek a Bílá sobota.

Na Zelený čtvrtek večer umlknou zvony – je ticho Velkého pátku, Ježíšovo ukřížování. Zvony se pak rozeznějí až večer na Bílou sobotu, oznamují slavné Vzkříšení.

Jak Vánoce, tak i Velikonoce, mají své zvyky a tradice. Velikonoce však nejsou zatíženy tím nesmyslným předvánočním shonem, několik měsíců před svátky. Mají spíše klidný, usebraný ráz čtyřiceti denní postní doby, počínající Popeleční středou. Ta také ukončuje i masopustní veselí.

Velikonoční symboliku připomínají např. kočičky, posvěcené na květnou neděli, které hospodáři zapichovali na Zelený čtvrtek do polí, aby byla dobrá úroda. Pro tyto dny je také charakteristický průvod dětí obcí se svými hrkačkami, nahrazujícími umlklé zvonění. Pečou se mazance, pečivo zvané

„Jidáše“ a především velikonoční be-ránek z různých druhů těst. Barví se kraslice na pomlázku velikonočního pondělí. Ta se liší krajovými zvyklostmi, někde je koledování klidnější, jinde probíhá bouřlivěji.

A tak, jako si posíláme vánoční přání, tak si popřejeme i Velikonoce plné velikonoční radosti, slunce a pohody. Koledníkům pak bohatou pomlázku.

Ovoce z vlastní zahrady

Ing. Zdeněk Bažant

Máte-li dost peněz, můžete si dnes v obchodech koupit jakékoliv zboží. I ovoce! A to nejen ovoce mírného pásma, ale i tropické a exotické, méně známé i zcela neznámé. Nabídka je v kterémkoliv supermarketu bohatá po celý rok. Na banány, pomeranče a mandarinky už nemusíme stát v dlouhých frontách nebo shánět podpultový prodej, jak si to ještě mnozí dobře pamatujeme.

Ale!!! Mnozí specialisté na zdravotnou výživu upozorňují na to, že nadměrná konzumace exotického ovoce není pro naše lidi, a zvláště děti, zrovna

to nejlepší. Měli bychom dávat přednost ovoci mírného pásma, tzn. jablekům, hruškám, třešním, meruňkám, broskvím, švestkám atd. I tyto druhy jsou v supermarketech po celý rok. Ale je to z dovozu, z blízkých i velmi vzdálených zemí. A aby si toto ovoce zachovalo vzhledovou kvalitu, musí tamní ovocnáři ovoce při sklizni podtrhnout, pro transport a dlouhou uchovatelnost ošetřit patřičnými preparáty atd. Protože se zboží vybírá očima, musí být i ovoce „načančané“ a krásně zabalené. Běžný zákazník nemá jinou možnost nákupu a srovnání se skutečně chuťově kvalitním ovocem, proto bere tam, kde je to pro něj nejjednodušší a na vnitřní hodnotu ani nemyslí. Z vlastní zkušenosti mohu potvrdit, že na jakési slavnosti konané v červnu jsem ochutnal meruňku dovezenou z jižní Evropy. Na tomto plodu se meruňce podobala jenom pecka.

A proč se v těchto supermarketech neprodává ovoce vyjmenovaných druhů vypěstované v našich sadech? To proto, že obchodní řetězce o naše ovoce, kromě jablek, nemají zájem. Z obchodního a ekonomického hlediska je pro ně výhodnější dovoz. Že to má vedlejší negativní důsledky nejen

Foto: Zdeněk Bažant

pro spotřebitele, ale i pěstitele, to se zatím příliš vážně nebere. V poslední době se sice ve sdělovacích prostředcích zdůrazňuje soběstačnost v produkci potravin, jak se to projeví v praxi, to lze zatím těžko předvídat. Faktem je to, že u nás významně klesá plocha sadů, stávající sady jsou převážně přestárlé, broskvoně a meruňky typu Velkopavlovické se nevysazují atd.

My, kteří žijeme na venkově, máme zahrady a pole, bychom si mohli všechno ovoce pro spotřebu v domácnosti dopěstovat sami. Zatím jsou na Boudecku jablonové sady, kde si můžeme každoročně nakoupit kvalitní jablka z integrované produkce za přijatelnou cenu. Ostatní bychom mohli skutečně zvládnout vlastními silami. Jak, co a kde pěstovat, jaké odrůdy volit pro vlastní potřebu atd., to si již tradičně říkáme na předjarní instruktáži, kterou pro naše občany pořádá ZO ČZS. Je politováníhodné, že při letošním výletu pod Kiperky a do Kolíbek jsme viděli, že přibývají neobdělané a opuštěné pozemky, na kterých by neměl být větší problém pěstovat zdravé a skutečně ekologické ovoce. Ještě většího hříchu se dopouští ti, kteří nechávají ležet ladem nejkvalitnější půdu v trati Obecínky a Brodač. Půdu, na které roste všechno samo. A největší nehorázností je zbavování se půdy prodejem. To, co krvavě získávali staří hospodáři, se jednou pro vždy ztrácí prodejem do neznáma. To je věc velmi vážná a každý by se nad tím měl zamyslet. Kousek za státními hranicemi v Rakousku se půda zásadně neprodává. Když je to nutné, tak se pronajímá!

Proč o soběstačnosti v produkci ovoce píšete? Asi před třemi lety si skupina dětí hrála na travnaté ploše za prodejnu Coop. Dostaly se k plotu, u kterého je třešeň, na které právě dozrávaly třešně. Jeden z této skupiny se ostatních ptal: „Co to je?“. Větší a zkušenější mu odpověděl: „Vole, to jsou třešně“. A tak mne napadá, kolik dětí ve Velkých Němčicích se ke třešním během roku vůbec dostane. Asi jenom tento zmiňovaný to nebude.

Je duben, tentokrát poněkud pokročilé jaro, ale ještě je čas na vysazování ovocných stromků. A za několik let se můžete radovat z kvalitního

a ekologicky velice hodnotného vlastního ovoce. Bude chutné, levné a budete se pyšnit tím, co jste sami vypěstovali.

Den Země

František Smetana

Den Země se koná každoročně podle původních zvyků v době jarní rovnodennosti a oslav příchodu jara. Oficiální datum je celosvětově stanoveno na 22. dubna.

U nás ve Velkých Němčicích je po dohodě s organizátory tento den stanoven na sobotu 12. dubna od 9 – 12 hod. Den Země pro nás spočívá v úklidu odpadků nashromážděných přes zimu v příkopech na výpadoých silnicích a cestách z obce. Jde o nenáročný pohyb na čerstvém vzduchu určený pro všechny věkové kategorie, jehož hlavním smyslem a posláním je ekologicky motivovaný svátek zaměřený především na prohloubení vztahu člověka k přírodě, k vlastnímu zdraví a rodnému kraji.

Zveme všechny občany a zástupce organizací k účasti na velkoněmčickém dnu země, který se bude konat v sobotu 12. dubna 2014 v 9 hod. před úřadem městyse. Z hygienických důvodů si sebou vezměte rukavice! Součástí tohoto dne je odpolední, zhruba dvouhodinová ukázka svozové techniky firmy KTS – Ekologie se soutěžním programem pro děti a v případě příznivého počasí zakončení táborákem na prostranství za kulturním domem.

Válečné události v dubnu roku 1945 - Osvobozovací boje obce Velké Němčice

František Válka

V roce 1945 jsem měl devět let a to stačilo, abych si podrobně pamatoval, co se tehdy událo. Jaro přišlo velice brzy. Ustupující německá vojska zabrala budovu Obecní školy pro svoje účely (lazaret). My žáci jsme se učili provizorně v hostinci pana Skály na rohu ulice Školní a Brněnské. V březnu byla vyhlášena pracovní povinnost pro místní muže na opevňovací práce. Tento příkaz vyhuboval místní bube-

ník pan Tomáš Mrkvica. Kopaly se zákopy kolem obce, jak pro pěchotu, tak pro děla. Jako kluci jsme v těchto zákopech běhali a nevěděli jsme, že za měsíc budou v nich umírat lidé. Také si vzpomínám na německé vojáky. Někteří byli zlí a vyháněli nás, ale většinou byli na nás hodní. Asi měli také doma děti.

Koncem března už bylo v dáli slyšet dunění děl a v dubnu se dunění od Břeclavi hodně přibližovalo a občas proletělo i ruské letadlo. Dospělí netrpělivě sledovali postup fronty. Vzpomínám na přípravné práce-podmínování mostů na přístupných cestách do obce. Byly to tři mosty – železný most zadní přes řeku Svratku, most přes potok u hřbitova na silnici od Hustopečí a most na potoku na silnici od Křepic. Okolo mostu bylo koryto potoka zvětšeno a prohloubeno, to proti tankům. Na každé straně mostu byly vyhloubeny díry pro nálože. Nálože – miny si pamatuji jako velké ocelové válce asi 1,5 m dlouhé. Na koncích byly díry-otvory pro rozbušky. Když je dovezli, tak jsme se šli my kluci podívat. Báli jsme se, ale němečtí vojáci se smáli a dali nám najevo, že se bát nemusíme. Jeden voják mně popadl a na tu nálož postavil. Byl to pro mne velký zážitek. Až jako voják v roce 1955 jsem se dozvěděl, že nemohla vybuchnout bez rozbušek. U zadního mostu to bylo jinak. Nálože byly zavěšeny na mostní konstrukci, těsně u betonových pilířů. Asi 50 metrů od mostu byl vybudován odpalovací bunkr. Na mostě vybuchla jen jedna nálož, a to ze strany od lesa. Most byl zničen jen z jedné strany a byl opraven až v roce 1947. Proto byl v průběhu bojů postavený provizorní pevný dřevěný most.

Byli jsme kluci zvědaví, a tak pár dní před zahájením bojů o obec jsme oběhli všechny obranné pozice. V zahradách a polích ulice Jízdárenské stála čtyři velká děla. Za domem p. Karla Křišpína (tehdy stál na konci ul. Brněnské pouze jeden dům) byl ukrytý německý tank Tygr, který po zásahu vyhořel. Dost děl bylo umístěno v místech, kde je dnes ulice Zádvořník. Za naším domem na Luži (dnes ulice Na Kopečku) byly zahrady se stromy a pod nimi byla ukryta německá auta. I občané si v zahradách stavěli úkryty.

Naše obec byla silně opevněná a byla to první obec před Brnem. Útok ruských vojsk začal v neděli 15. dubna odpoledne. Ráno byl ještě klid, lidé šli na mši svatou do kostela, pak k obědu a odpoledne se šlo na třetí hodinu do kostela na požehnání. Cestou zpět k domovu někdo křičí: „Rusové útočí na Křepice“. Vyběhli jsme na kopeček, kde dnes bydlí p. Václav Rylich, a viděli jsme do polí u Křepic, kde útočilo několik tanků, za nimi pěchota a nad nimi letadla. Po silnici k Němčicím ujížděla německá auta a tanky je odstřelovaly. Z jednoho letadla bylo vidět padat bombu a hned za kostelem začal hořet dům. Letadla také útočila na ujíždějící auta na silnici a dvě začala hořet. V tom se jedno letadlo zatočilo nad naší obcí a zaútočilo na německá auta schovaná za naší zahradou. To bylo velice zlé. Začali jsme s maminkou utíkat uličkou podél zdi tehdejšího domu pana Konička, a jak Rusové řezali do těch aut, zasáhli i střechem tohoto domu a na nás padala rozstřílená křídlice. Všichni jsme strachem křičeli a utíkali do připravených úkrytů v zahradách, kde jsme strávili první noc. Pamatuji, že tam za námi vběhl i mladý německý voják a plakal a prosil, abychom ho schovali. Byl hrůzou celý pomatený. Rodiče a všichni sousedé, kteří byli schovaní v úkrytu, se moc báli a poslali vojáka pryč. Odešel, bylo nám ho líto, ale všichni bychom měli ohrožené životy, kdyby voják našli jak Rusové nebo Němci jistě by nás všechny postříleli.

V noci začala ruská dělostřelba, příprava k útoku na obec. My v chatrných úkrytech jsme zažili obrovský strach. Ráno byli Rusové odrazeni a byl trochu klid. My jsme se s nejnutenějšími věcmi utekli schovat do sklepa, kde nás bylo asi 30 lidí s dětmi. V pondělí odpoledne začal nový ruský útok na německé pozice. Bylo strašné bombardování, hřmot padajících dělostřeleckých granátů, leteckých pum a rachot těžkých kulometů. Na to se dodnes nedá zapomenout. Granáty dopadaly na sklepy, ve kterých jsme byli ukryti. Všechno se třásl a mezi cihlami z klenutí sklepa se začala sypat hlína. Všichni jsme křičeli a modlili se, abychom zůstali na živu. Slovy se ta hrůza nedá vyjádřit. Při tomto útoku se podařilo Rusům obec obsadit, ale jen

dočasně. Němci znovu zaútočili a vytlačili Rusy až k Nové Vsi. K večeru začal opět útok Rusů na obec, kdy se jim podařilo definitivně obec obsadit. Stalo se tak ve středu ráno kolem sedmé hodiny – 18. dubna. Němci se dali na útěk směrem k Zeleňáku, Moutnicím a Měninu. Obec vítala svobodu se slzami v očích, protože ten pohled na naši zničenou vesnici byl strašný. Byl slyšet praskot ohně, řinčení skel, domy byly v plamenech, křídlice se sypala ze střech, hořící trámy padaly na zem, zpřetrhané elektrické vedení a co neshořelo, to bylo rozbito. Nejhorší byl však pohled na mrtvé vojáky v ulicích. Ti, co tyto hrůzy války zažili, dodnes nezapomněli. Němčice krvácely za Brno, to si dnes všichni uvědomujeme. Nastal mír - křehký mír a lidé byli šťastni. *(Redakčně upraveno).*

Ve škole bylo posvícení

Mgr. Ilona Mrkvicová

Základní škola se připojila k dalším 180 školám v České republice zapojeným do mezinárodní kampaně „Postavme se hladu“. V rámci této akce se globálně promítalo a regionálně hodovalo, proto název projektového dne zněl NAŠE POSVÍCENÍ. Jejím cílem bylo upozornit na hlad ve světě a konzumaci lokálních potravin přispět k jeho řešení.

Ve třídách se během první vyučovací hodiny promítaly spoty spojené s tematikou hladu ve světě, debatovalo se o problému. Žáci byli upozorněni, že je nutné kupovat jen to, co opravdu potřebujeme, snížit spotřebu některých výrobků, čím pomůžeme zdraví a peněženice. V následujících hodinách probíhalo mnoho dalších tematických aktivit, jako například povídání o rozdílu mezi školní docházkou v ČR a Afganistánu, nedostatku vody v Africe, důležitosti vody pro život a nutnosti šetření vodou, dětské práci.

Na prvním stupni se nezapomnělo ani na praktické aktivity v podobě výroby pohoštění ze surovin z ČR a následné konzumace.

Na druhém stupni se ujali vedení pracovních dílen odborníci z řad nepedagogických pracovníků. Mezi ty praktické patřilo stolování, kterého se zhostil Pavel Oborný z místní restaurace. Žáci se naučili etiketě, poznali

pojmosloví. K němu patří i prostírání, které není vždy jednoduché poskládat.

Oslovení lektori se dále věnovali nemocem z výživy, kde se nezapomnělo zdůraznit, jaké složky v české potravě jsou důležité pro myšlení, proti únavě a co naopak se nesmí v našem jídelníčku objevovat často. Povíдалo se o bylinkách a koření, paní Abrlová z Pavlova přivezla ukázky výrobků z ekologického hospodářství.

V osmém ročníku se žáci formou interaktivních her zabývali fair tradem na téma: Silný kafe. Káva a (ne) spravedlivý obchod.

Zajímavé pokusy předvedli studenti Střední odborné gastronomické školy v Bzenci. Pod odborným vedením svých učitelů připravili dílnu chemie v potravinářství - rozebírala se voda, stanovovalo množství kyselin ve víně, předváděly se pokusy z mikrobiologie v potravinářství (práce s mikroskopem, pozorování mikroorganismů a potravinářských kultur). Cukráři zdobili perníčky a svoje umění předvedli při výrobě ozdob z marcipánu.

Poděkování si zaslouží i naši domácí „farmáři“ pan Cíkl, ing. Bažant a pan Klimus za poskytnuté výpěstky, které byly součástí malé výstavy.

Mezi doprovodné akce patřila ochutnávka cereálního pečiva, pšenično-žitného chleba a dalších výrobků z pekařství paní Taranzové z Hustopečí, připravované podle původní rodinné receptury.

Přijela manažerka firmy Nominal, která také připravila ochutnávku výrobků zdravého stravování. Ochutnávaly se moravské bezlepkové koláče, bramborové knedlíky s uzeným a cibulkou, děti si připravovaly různé neochucené instantní kaše, které by si po vyzkoušení zvládly připravit ke snídani či svačince.

V tento den žáci a zaměstnanci školy dostali jablka, která poskytl Sady Velké Němčice. I oběd ve školní jídelně pocházel z lokálních surovin. Vše se odehrávalo pod patronátem Všeobecné zdravotní pojišťovny, která byla partnerem projektového dne.

Na závěr bych chtěla říci, že žáci vědí někdy málo o věcech, o kterých si myslíme, že se toho namluvilo nebo napsalo hodně. A i kdyby třeba uvízlo něco v jednom z deseti a ten si do života něco odnesl, má to smysl.

„Kouzelná“ tabule

Mgr. Lucie Rohrerová

Dávno jsou pryč časy, kdy se na tabuli psalo křídou. V současné době jsou vzdělávacím trendem tabule interaktivní, které se hojně využívají především v základních školách. V mateřských školách zatím tak rozšířené nejsou, ale myslím, že jejich čas teprve přijde. S potěšením můžu říct, že právě naše školka už jednu takovou tabuli má. Ráda bych vyjádřila velký dík patřící všem sponzorům, kteří přispěli k tomu, abychom si interaktivní tabuli Smart Board mohli zakoupit. Interaktivní tabule byla nainstalována do třídy Medvídků. Ale ani děti z ostatních tříd nejsou ochuzeny o možnost práce na tabuli. V podstatě se jedná o velkoplošnou obrazovku s dotykovým senzorem, kterou ovládáme prstem, speciálními fixy či dalšími nástroji. Prostřednictvím tabule můžeme rozvíjet celou osobnost dítěte, ať už se jedná o oblast

grafomotoriky, předmatematických a předčtenářských dovedností, rozvoj samotného myšlení, paměti, zrakového

i sluchového vnímání atd. Laicky řečeno na tabuli píšeme, kreslíme, procvičujeme geometrické tvary, porovnáváme množství a velikost, přiřazujeme zvuky, hrajeme pexeso a spoustu dalších her. Způsob práce

s interaktivní tabulí je tak pro děti atraktivní, pestrý a zábavný. Díky tabuli se zvyšuje také názornost a schopnost představivosti. Znamená to, že interaktivní tabule je přínosem nejenom pro děti ale také pro učitelky, které absolvovaly školení, jak s tabulí pracovat a díky tomu si samy vytvářejí interaktivní programy.

V příštích letech máme v plánu dovybavit interaktivní tabulí také zbývající dvě třídy.

UPOZORNĚNÍ

Městys Velké Němčice upozorňuje občany: v pátek 25. dubna v době od 8:00 do 15:30 hod. a v sobotu 26. dubna 2014 v době od 8:00 do 11:00 hod. bude uspořádán svoz nebezpečného odpadu u mlýna. Svoz nebezpečného odpadu je pro občany zdarma. Kategorie vybíraného odpadu: televize, rádia, ledničky, mrazničky, počítače, nádoby z kovů od škodlivin, odpadní motorové a převodové oleje, olovené akumulátory vč. kyselin, plastové nádoby od škodlivin, pneumatiky, vyřazené léky, žárovky, výbojky, zbytky barev, odpadní ředidla, rozpouštědla – vše včetně obalů, zbytky prostředků na ochranu rostlin.

Zápis dětí do MŠ

Ředitelka školy Velké Němčice vyhláší

6. 5. 2014 v době od 13:00 hod. do 16:00 hod.

zápis dětí do mateřské školy na školní rok 2014/2015,

místo: budova MŠ v přízemí třída „Berušek“.

Zákonní zástupci dítěte přinesou sebou: rodný list dítěte, občanský průkaz zákonného zástupce, očkovací průkaz, vyplněné formuláře (Evidenční list dítěte s potvrzením od lékaře, Žádost o přijetí, popř. soudní rozhodnutí).

Evidenční list dítěte a Žádost o přijetí jsou ke stažení na webových stránkách mateřské školy www.skolkanemcice.cz a nebo k vyvednutí na informačním stole v budově mateřské školy

Počítačů už se nebojíme!

Nedá mi to, musím zde poděkovat Základní škole Velké Němčice, zejména panu řediteli Miroslavu Strouhalovi za uspořádání kurzu počítačové gramotnosti. Tři měsíce se nám věnoval 1x týdně večer, naběhal kolem nás desítky kilometrů, protože jsme často nevěděli, nechápali, nestačili. Ale trůfám si říct, že základy zvládl každý a záleží jen na nás, jak rozvíjeme možnosti dál. Ještě jednou děkuji za nezištnou a odbornou výuku a těšíme se na další kurz. Za všechny frekventanty Zdeňka Václavíková

PROGRAM KINA JISKRA

(program kina na www.365dni.cz nebo <http://www.zsvelkenemcice.eu>)

Pátek 11. dubna, v 19,30 hod.

KAMEŇÁK 4

Legendární komedie se 10 let po svém uvedení vrací do kin.

Pátek 25. dubna 2014, v 19,30 hod.

DONŠAJNI

Oscarový režisér Jiří Menzel se po sedmi letech vrací na plátna kin prostopápnou komedií o vášni k životu.

spolek velkenemčických vinařů a CZS Velké Němčice vás zve na

Noc sklepů 2014 Velké Němčice

sobota 26. dubna 2014

Otevřené sklepy s přehlídkou a degustací 25 malých a středních velkenemčických vinařů.

OD 21.30 hod. hraje
**CIMBÁLOVÁ MUZIKA ELIŠKA
Z VELKÝCH NĚMČIC**

Sklepy otevřeny od 16.00 do 24.00 hodin

více na www.nocsklepu.cz

Tento projekt vznikl za podpory
Vinařského fondu ČR.